

Seletuskiri kultuuriministri 31. detsembri 2018. a määruse nr 25 „Filmikunsti arendamise, tootmise ja levitamise toetamise tingimused ja kord“ muutmise määruse eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määruse eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) muudetakse kultuuriministri 31. detsembri 2018. a määruse nr 25 „Filmikunsti arendamise, tootmise ja levitamise toetamise tingimused ja kord“ 07. jaanuaril 2019. a jõustunud redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 04.01.2019, 25.

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Eelnõuga kehtestatakse toetuse andmise tingimused väärtfilmikinode toetamiseks, viiakse toetuse andmise tingimused kooskõlla Euroopa Nõukogu filmialase koostöö uuendatud konventsiooniga (edaspidi *konventsioon*), mille Vabariigi Valitsus on heakskiitnud <https://www.riigiteataja.ee/akt/203042020001> ning mis lähiajal allkirjastatakse ja Riigikogus ratifitseeritakse ning lisaks muudetakse tingimusi, mis varasemalt ei olnud määruse tasandil piisava selgusega sätestatud või mille täpsustamine on õigusselguse huvides oluline, et tagada meetme parem rakendatavus.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid EFI peaproductsent Piret Tibbo-Hudgins (e-post piret@filmi.ee, telefon 627 6064) ja Kultuuriministeeriumi õigus- ja varahaldusosakonna õigusnõunik Kadri Kilvet (e-post kadri.kilvet@kul.ee, telefon 628 2224), kes tegi eelnõu juriidilise ekspertiisi.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 28 punktist, millega muudetakse kultuuriministri 31. detsembri 2018. a määrust nr 25 „Filmikunsti arendamise, tootmise ja levitamise toetamise tingimused ja kord“.

Eelnõu punktiga 1 täiendatakse määruse § 1 lõike 1 reguleerimisala ning lisatakse loetellu väärtfilmikinode toetamise võimalus eelnõu alusel. Enne eelnõu jõustumist toetas riik väärtfilmikinode tegevust kultuuriministri 19. detsembri 2018. a määruse nr 11 „Väärtfilmikino toetamise tingimused ja kord“ alusel Kultuuriministeeriumi kaudu. 2020. a taotlusvoor on läbiviidud, taotlused menetletud ning toetused eraldatud. Alates 2021. a saab meetme rakendajaks EFI. Toetuse andmise tingimused ja sihtrühm ei muutu.

Eelnõu punktiga 2 täiendatakse määruse § 1 lõike 4 sõnastust. Täiendus on seotud grupierandi määruse (EL) 2017/1084 muudatusega. Täienduse mõte seisneb selles, et määrust ei kohaldata üksnes nende taotlejate suhtes, kes on Eesti riigi poolt abi ebaseaduslikult saanud või seda abi väärkasutanud ja abi ei ole taotluse esitamise hetkeks tagasi makstud. Kui mõni teine liikmesriik peaks andma Eesti ettevõtjale abi, mille Euroopa Komisjon või kohus tagasi nõuab, ei saa määruuses toodud piirangut kohaldada.

Eelnõu punktiga 3 muudetakse määruse § 3 lõike 1 punkti 4 selliselt, et sõnastus oleks kooskõlas konventsiooniga.

Eelnõu punktiga 4 täiendatakse eelnõu § 3 lõiget 1 punktiga 7¹. Täiendusega lisatakse toetatavate tegevuste hulka väärtfilmikino toetus filmirepertuaari mitmekesistamiseks.

Toetatakse väärtfilmide linastamisele keskendunud kinosid, kes pakuvad alternatiivset repertuaari peavoolukinodes linastuvale toodangule.

Eelnõu punktiga 5 muudetakse määruse § 3 lõiget 4 selliselt, et sõnastus oleks kooskõlas konventsiooniga.

Eelnõu punktiga 6 täiendatakse määruse § 4 lõiget 2 punktiga 2¹. Täiendus on seotud sihtgrupi määratlemisega väärtfilmikino toetuse puhul. Väärtfilmikino toetus suunatud nendele, kelle põhitegevusala on filmide linastamine ja levitamine.

Eelnõu punktiga 7 lisatakse määruse § 4 lõike 2 punkti 9 lause, millega välistatakse nõude, et taotleja aktsiad või osad ei tohi kuuluda meediateenuse osutajale, riigile või kohalikule omavalitsusele, kohaldumine väärtfilmikino toetuse taotlejale.

Eelnõu punktiga 8 täiendatakse määruse § 4 lõikega 5. Täiendus on seotud nõuete lisamisega väärtfilmikino toetuse taotlejale. Taotleja peab olema taotluse esitamise hetkes tegutsenud oma põhitegevusalal vähemalt kolm aastat. Toetus on suunatud jätkusuutlikele kinodele, kes suudavad iga-aastaselt väärtfilmikino opereerida ning taotleja eelnevat tegevust võetakse toetuse eraldamisel arvesse. Toetus ei ole suunatud alustavale ettevõtjale. Lisaks sätestatakse nõue, et taotleja peab olema taotluse esitamise hetkes Europa Cinemas võrgustiku liige. Europa Cinemas võrgustik on Euroopa filmide levile keskendunud kinode võrgustik, mille eesmärk on pakkuda korralduslikku ja rahalist tuge kinodele, mis linastavad märkimisväärses osas selliseid Euroopa filme, mis ei pärine nende enda riigist. Alates Europa Cinemas võrgustiku loomisest aastal 1992 on see ühendanud enam kui 1000 kino rohkem kui neljakümnes riigis. Europa Cinemas võrgustikku kuulumine on ühelt poolt tunnustus ja kvaliteeditähis sinna kuuluvatele kinodele, kuid teiselt poolt tagab ka järjepidevuse Euroopa filmide näitamisel. Europa Cinemas võrgustikku kuulumine on vajalik, et soodustada Euroopa filmide levi Eestis ning teisalt, et tagada ja arendada filmimaastiku mitmekesisust Euroopa standarditele vastava väärtfilmileviga.

Eelnõu punktiga 9 täpsustatakse määruse § 5 lõike 9 punktis 5 sätestatud sõnastust. Täpsustuse mõte seisneb selles, et abikõlblikuks saab lugeda auditeerimise kulu, mis on võrdne või suurem kui 100 000 eurot.

Eelnõu punktiga 10 muudetakse määruse § 5 lõiget 13 lisades konventsioonist tuleneva nõude, et vähemuskaastootmise toetuse taotlusele tuleb lisada ka kaastootjate vaheline koostööleping.

Eelnõu punktiga 11 täiendatakse määruse § 5 lõikega 15, kus sätestatakse üksikasjalikud nõuded väärtfilmikino toetuse taotlusele. Loend eelnõus ei ole lõplik, sest taotlus peab lisaks sisaldama toetuse andja poolt kinnitatud taotlusvormis nõutud informatsiooni.

Eelnõu punktiga 12 muudetakse määruse § 6 lõikes 2 toodud toetuse andja teavitusaeg kahe kuu pealt 14 kalendripäevani. Muudatus on vajalik selleks, et vajadusel taotlusvoor kiiremini välja kuulutada ning kahe kuuline etteteatamise aeg on ebamõistlikult pikk.

Eelnõu punktiga 13 muudetakse määruse § 6 lõiget 3 lisades informatsiooni, et väärtfilmikinode toetamine on vooruline.

Eelnõu punktiga 14 muudetakse ja täiendatakse määruse § 6 lõiget 5. Eelarvest teavitamise aega vähendatakse 30 kalendripäevalt 14 kalendripäevale ning lisatakse lause osa, mis reguleerib erakorralise taotlusvooru avamisest, sealhulgas selle eelarvest ja taotluse esitamise tähtjast, teavitamist, mis peab olema tehtud 14 kalendripäeva enne taotlusvooru avamise päeva. Muudatus on tingitud näiteks mõne erakorralise meetme kehtestamise vajadusest, mis

omakorda eeldab ka kiiremat reageerimist toetuse andja poolt. Selleks, et see oleks võimalik, tuleb tähtaegu lühendada.

Eelnõu punktiga 15 muudetakse määruse § 7 lõiget 1. Täienduse vajadust on selgitatud seletuskirja eelmises punktis.

Eelnõu punktiga 16 täiendatakse määruse § 7 lõiget 5 lausega, mis välistab nõude kohaldumise väärtfilmikino toetuse taotlejale.

Eelnõu punktiga 17 muudetakse määruse § 7 lõiget 6. Muudatus on seotud mängufilmi võtteperioodile eelneva ettevalmistusetapi pikkusega, mis kaasaegses filmitööstuses on lühenenud.

Eelnõu punktiga 18 täiendatakse määruse § 8 lõikega 4, millega lisatakse lõikes 3 toodud mitteabikõlblikele kuludele väärtfilmikino toetuse mitteabikõlblikke kulusid.

Eelnõu punktiga 19 täiendatakse määruse § 9 lõikega 6¹ ning kehtestatakse väärtfilmikino toetuse projekti abikõlblikkuse perioodile eiregulatsiooni võrreldes teiste määruse alusel toetatavate projektidega. Nõude kohaselt ei saa väärtfilmikino toetuse abikõlblikkuse periood alata varem kui taotlusvooru väljakuulutamisele järgneva kalendriaasta 1. jaanuarist ning see ei või olla pikem kui taotlusvooru väljakuulutamisele järgneva kalendriaasta 31. detsember. Abikõlblikkuse perioodi pikendada ei saa.

Eelnõu punktiga 20 täiendatakse määruse § 10 lõiget 2 punktiga 4, kus sätestatakse väärtfilmikino toetuse osakaal abikõlblikest kuludest. Lubatud maksimaalne osakaal on 80% abikõlblikest kuludest ja see ülempiir tuleneb grupierandi määruse artiklist 53, mille alusel väärtfilmikinodele toetust riigiabina eraldatakse.

Eelnõu punktiga 21 lisatakse määruse § 11 lõike 1 punkti 3 väärtfilmikino toetuse taotluse menetlemise tähtaeg.

Eelnõu punktiga 22 täiendatakse määruse § 13 lõikega 4¹ tuues ära hindamiskriteeriumid, mille alusel väärtfilmikino toetuse taotlust hinnatakse. Kriteeriumite selge lahtimõtestamine, sealhulgas asjaolude kirjeldus, on oluline selleks, et taotlejale oleks arusaadav, milliseid toetatavaid tegevusi valimisel eelistatakse ja mida sealjuures hinnatakse. Samuti on läbipaistvad ja selgelt kirjeldatud kriteeriumid taotlejale abiks taotluse koostamisel ning tegevuste ja tulemuste kirjeldamisel. Ühtlasi on selgelt kirjapandud asjaolud juhendiks taotluste hindajatele ja otsuse tegijatele.

Taotlusvooru eesmärkidele vastavuse hindamine aitab tagada, et taotlusvoorust eraldavaid vahendeid ei eraldada isikutele, kes teostavad nende eest tegevusi, mida taotlusvoorust ei rahastata. Taotleja senise tegevuse hindamine annab ülevaate taotleja võimekusest, tema poolt läbi viidud tegevustest ja visioonist väärtfilmide linastamisel. Taotleja planeeritavate tegevuste hindamisel võetakse arvesse planeeritavad eelarveaasta tegevused ja ajakava, sealhulgas tegevuste sisu ülevaade, oodatavad tulemused, eelarve tegevuste lõikes, üldmaksumus, taotletava toetuse summa ja omafinantseeringu osakaal. Taotleja planeeritavate tegevuste hindamisel võtavad hindajad arvesse lisaks esitatud andmetele ka taotleja eelnevaid tegevusi ja varasemalt taotlusvooru vahendite eest teostatud tulemuste saavutamist. Taotleja haldusvõimekuse ja tegevuste elluviijate professionaalsuse ning eelneva kogemuse hindamisel võetakse arvesse taotleja poolt ette võetud projektide ja alategevuste hulka ning nende edukat lõpule viimist, majanduslikku võimekust oma tegevusi teostada ja muid asjaolusid, mis annavad alust taotleja haldusvõimekuse hindamiseks. Tegevuste elluviijate professionaalsuse hindamisel võetakse arvesse nende senist erialast kogemust ja mainet. Eelarve realistlikkuse

juures võetakse arvesse väljaavaadet planeeritavad tegevused teostada taotleja poolt esitatud eelarve raames. Kuluartiklite põhjendatuse juures hindavad eksperdid üldstatult, kas välja pakutud kuluartiklid on taotlusvooru eesmärkide saavutamiseks vajalikud.

Eelnõu punktiga 23 täiendatakse määruse § 19 lõiget 1 lausega, mis vabastab väärtfilmikino toetuse saaja vahearuande esitamise kohustusest.

Eelnõu punktiga 24 täiendatakse määruse § 19 lõikega 14¹. Täiendus seisneb selles, et lisatakse kooskõlas konventsiooniga nõuded vähemuskaastootmise toetuse lõpparuandele, mis kehtivas määruses ei kajastu.

Eelnõu punktiga 25 täpsustatakse määruse § 19 lõiget 18 lisades lõikesse selleks, et oleks üheselt selge, et auditeerimisele kuulub ka summa 100 000 eurot, lause osa „võrdne või suurem kui“.

Eelnõu punktiga 26 ja 27 muudetakse määruse § 20 lõikes 3 ja 4 toodud maksmist puudutavat korda.

Eelnõu punktiga 28 täiendatakse määruse § 20 lõikega 8, mis reguleerib väärtfilmikino toetuse väljamakse tingimust. Erinevalt teistest toetustest, mida määrusega reguleeritakse, makstakse väärtfilmikino toetus välja ettemaksena.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

4. Eelnõu mõjud

Eelnõus kajastatud määruse muudatused on seotud selle kooskõlla viimisega konventsiooniga, uue väärtfilmikino toetuse taotlusvooru lisamisega EFI rakendusalasle ning rakendamise käigus esile kerkinud kitsaskohtadega, mida on selgitatud seletuskirja punktis 2. Muudatused parandavad üleüldist õigusselgust ja aitavad kaasa toetuse andmise eesmärgi ja tulemuse saavutamisele. Mõju muudele valdkondadele ega ebasoovitavaid mõjusid ei kaasne.

5. Eelnõu rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamisega täiendavaid tulusid ega kulusid ei kaasne. Eelnõu alusel väärtfilmikino toetuse andmist rahastatakse riigieelarvest ja eelarve kinnitatakse Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirjaga.

6. Eelnõu jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras ehk kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine ja huvirühmade kaasamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja arvamuse avaldamiseks MTÜle Eesti Kinoliit, Eesti Filmitööstuse Klaster MTÜle, Eesti Dokumentalistide Gild MTÜle ja Eesti

Animatsiooni Liit MTÜle. Rahandusministeerium esitas kaks ettepanekut seletuskirja täpsustamiseks, millega on arvestatud.